

Мартинюк О. В.

к. п. н., доцент,
Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький, Україна
ORCID ID: 0000-0002-8973-5876

ЗАСОБИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ДИСТАНЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ

У закладах вищої освіти робота у віртуальному освітньому середовищі під час навчання іноземної мови стала звичною практикою, зумовленою переходом до дистанційного навчання внаслідок пандемії COVID-19 та російської агресії проти України.

Проблеми використання технологій онлайн-навчання розглядали вітчизняні та зарубіжні педагоги, зокрема: А. Бейтс [2], А. Базиленко [1], І. Іванова [1], Н. Кондукоцова [1], В. Кириленко [1], М. Манегре [5] та ін. Метою нашого дослідження є вивчення американського досвіду дистанційного навчання та виокремлення найбільш ефективних засобів та інструментів для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, які можна було б використати під час організації навчання іноземної мови за дистанційними технологіями.

З метою створення ефективного віртуального освітнього середовища застосовують низку онлайн-засобів та інструментів, до яких віднесемо: системи відеоконференцзв'язку, що дозволяють викладачам проводити заняття в реальному часі, взаємодіяти зі студентами, демонструвати екрани та використовувати віртуальні дошки (Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Skype); системи управління навчальною діяльністю – онлайн-платформи, які дозволяють викладачам створювати навчальні курси та керувати їх контентом, відстежувати навчальні здобутки студентів, забезпечувати ефективну комунікацію та швидкий зворотній зв'язок (Moodle, Blackboard, Canvas, Schoology); інструменти для відеозапису та демонстрації екрану (Camtasia, Snagit, Screencast-O-Matic, Loom); інтерактивні дошки, які дозволяють викладачам писати, малювати та керувати об'єктами в режимі реального часу (Microsoft Whiteboard, Google Jamboard, SMART Notebook); інструменти віртуальної реальності, які можна використовувати для створення віртуальних екскурсій, симуляцій та інтерактивних ігор (Google Expeditions, Nearpod VR, CoSpaces Edu); інструменти для кооперативного навчання, що дозволяють студентам працювати разом над проектами та завданнями (Google Docs, Slack, Trello, Asana).

Проаналізувавши досвід Колумбійського університету (США) [3] та Корнельського університету (США) [4], ми виділили кілька дієвих методів та інструментів для оцінювання успішності студентів у віртуальному освітньому середовищі. До основних методів такого оцінювання належать

рубрики оцінювання, перевірка на плагіат, самооцінювання, взаємооцінювання та онлайн-опитування. Розглянемо найбільш ефективні у цьому контексті інструменти оцінювання.

Функція опитування платформи відеоконференцзв'язку Zoom дає змогу викладачам створювати питання з одним або кількома варіантами відповідей (стандартний план), завдання на встановлення відповідності, заповнення пропусків, ранжування, питання, що передбачають короткі або довгі відповіді (розширений план), таким чином забезпечуючи зворотній зв'язок, визначаючи рівень сприйняття інформації та сприяючи взаємодії між студентами. Викладач може встановлювати у налаштуваннях правильні відповіді, перетворюючи опитування на тестування. Але тут функціональність обмежена тестовими завданнями множинного вибору, встановленням відповідності і ранжуванням. Функція опитування Zoom надає викладачам результати тестування та звіти з кожного опитування в режимі реального часу. Зазначена функція доступна для облікових записів Pro, Business, Education або Enterprise.

Poll Everywhere – веб-інструмент для забезпечення зворотнього зв'язку від аудиторії, який надає змогу викладачам створювати та проводити інтерактивні опитування, вікторини та мозкові штурми в режимі реального часу. Інструмент дозволяє налаштовувати параметри запитань (множинний вибір, відкрита відповідь, шкала оцінювання), використовувати інтерактивні зображення, встановлювати час відповіді тощо. Студенти можуть відповідати на питання за допомогою своїх мобільних телефонів, планшетів, комп'ютерів, використовувати мобільні додатки. Poll Everywhere інтегрується з низкою інших інструментів, зокрема PowerPoint, Google Slides, Microsoft Teams і Slack, що дозволяє включати опитування та тестування в різні види навчальної діяльності.

Canvas Rubrics – це інструмент системи управління навчальною діяльністю Canvas, який дозволяє викладачам розробляти чіткі критерії (рубрики) оцінювання робіт студентів, встановлювати вагові коефіцієнти та визначати рівні виконання для кожного критерію. Студенти, в свою чергу, отримують чітке уявлення про систему оцінювання власних навчальних досягнень. Викладачі можуть створювати такі рубрики для різних типів завдань, у тому числі есе, проєктів, презентацій, наукових статей, або окремого курсу, надавати коментарі щодо кожного критерію та рівня його виконання, визначати, над чим варто попрацювати у майбутньому.

FeedbackFruits – це освітня платформа, яка забезпечує цілу низку інструментів для розробки інтерактивних завдань (Peer Review Assignment, Group Member Evaluation Assignment, Assignment Review, Interactive Document, Interactive Audio and Interactive Video Assignments, Skill Review, Self-Assessment of Work and Self-Assessment of Skills, Comprehension, Discussion Assignment). Вони спрямовані на взаємооцінювання, самооцінювання, роботу з інтерактивними документами, виконання аудіо- та відеозавдань, завдань для перевірки сформованості окремих навичок, розуміння інформації та проведення дискусій. Використовуючи ці інструменти, викладачі можуть оцінити розуміння студентами змісту курсу, їх

здатність оцінювати та надавати конструктивний зворотний зв'язок, ефективно працювати в команді, формулювати власну точку зору та захищати свою позицію під час дебатів тощо.

Gradescope – це онлайн-інструмент для оцінювання академічних робіт, який дозволяє швидко й ефективно сканувати, надсилати, розпізнавати, оцінювати та аналізувати відповіді студентів в паперовій та електронній формі. Він надає змогу викладачам створювати завдання, зокрема для іспитів, завантажувати їх на платформу та оцінювати, використовуючи рубрики на основі конкретних критеріїв і цілей навчання, проводити групове оцінювання тощо. Інструмент також має вбудовані функції виявлення плагіату.

Qualtrics – це веб-платформа для опитування та аналізу даних, яка дозволяє створювати опитування, адаптовані до конкретних потреб курсу. Її можна застосовувати для оцінювання самого курсу, отримання відгуків студентів про його зміст, продуктивність викладача та загальний досвід навчання. Qualtrics забезпечує можливість створення різних типів запитань, у тому числі множинного вибору, ранжування, матричних та відкритих. Опитування та тести можна надсилати електронною поштою, у соціальних мережах або завантажувати на веб-сайт. Платформа дозволяє візуалізувати результати опитування та відстежувати ключові показники. Вона також містить функції для аналізу відкритих відповідей і текстової аналітики.

Turnitin – це онлайн-інструмент, який широко використовується викладачами для перевірки письмових робіт студентів на наявність плагіату. Він порівнює завантажені роботи з великою базою джерел, включаючи раніше отримані роботи студентів, наукові журнали та веб-сайти, щоб виявити будь-які збіги чи схожість у тексті. Turnitin допомагає викладачам надавати відгуки про граматику, стиль і організацію тексту, а функція цитування Turnitin дозволяє студентам належним чином оформлювати цитування на використані джерела.

Ми дійшли висновку, що головними перевагами онлайн-оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у процесі навчання за дистанційними технологіями є його гнучкість, доступність, ефективність і зменшення обсягів паперової роботи, тоді як його недоліки включають відсутність очної взаємодії, проблеми з технічною підтримкою, високі тарифи для використання окремих платформ та інструментів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Базиленко А. К., Іванова І. Б., Кириленко В. Г., Кондукоцова Н. В. Рекомендації студентам щодо активного навчання в умовах онлайн-освіти: навч.-метод. посіб. Київ: Університет «Україна», 2020. 85 с.
2. Bates A. W. Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning. Vancouver: Tony Bates Associates Ltd, 2022. 1045 p.
3. Columbia University in the City of New York. Active learning for your online classroom: five strategies using Zoom. URL: <https://ctl.columbia.edu/resources-and-technology> (дата звернення: 15.03.2023).

4. Cornell University. Active learning. URL: <https://teaching.cornell.edu/teaching-resources> (дата звернення: 14.03.2023).

5. Manegre L. M. Online Language Learning Using Virtual Classrooms and Knowledge Building Forums: Doctoral Thesis. Tarragona: University of Rovira i Virgili, 2020. 171 p. URL: <http://hdl.handle.net/10803/670595> (дата звернення: 16.03.2023).